

ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ως ορνιθοτουριστικός προορισμός

Οδηγός παρατήρησης πουλιών
για την προστατευόμενη περιοχή υγροτόπων
Μεσολογγίου - Αιτωλικού

Χρήσιμα τιλέφωνα-σύνδεσμοι

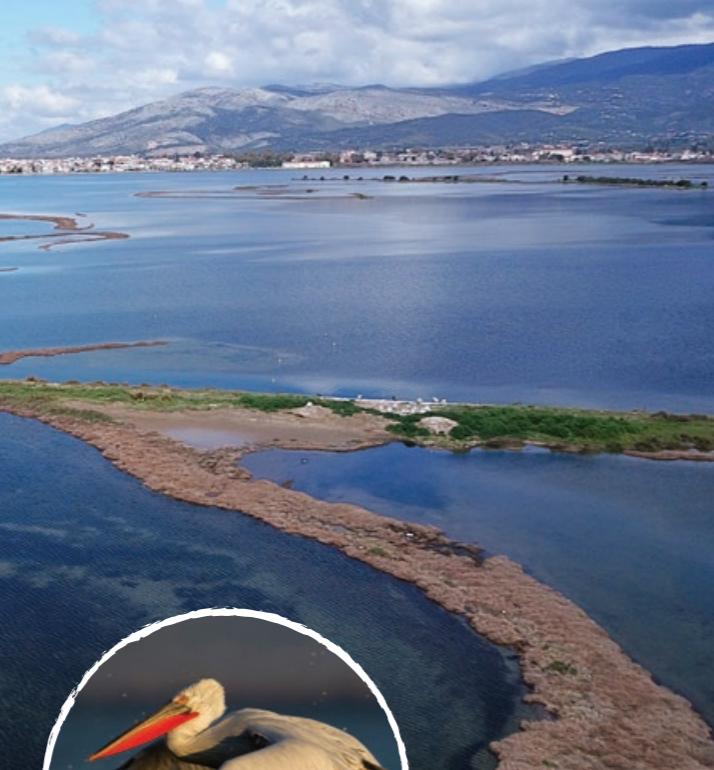
- Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας – Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α:
26320 55094 | mdpp.messolonghi@necca.gov.gr
- Άλυκες Μεσολογγίου: 210 3617450 | alykes@saltworks.gr
- Μουσείο Άλατος: 26310 25293 | mouseioalatos@gmail.com
- Δήμος Ι.Π. Μεσολογγίου:
26310 23264 (Τμήμα Περιβάλλοντος & Πολιτικής Προστασίας)
- Αστυνομία: 26310 22228 & 22777 | Νοσοκομείο: 26313 60100 | Πυροσβεστική: 199

Αγ. Κωνσταντίνου 52, 104 37 Αθήνα
Τηλ. 210 8228704 & 210 8227937
www.ornithologiki.gr

Επιμέλεια έκδοσης - κείμενα: Ρούλα Τρίγκου & Λευτέρης Σταύρακας
Γραφιστική επιμέλεια: Λίλια Σιμτζή - allisidea
Φωτογραφίες: Χρήστος Βλάχος, Bogdan Boev, Θεόδωρος Ναζηρίδης, Νίκος Κούτρας,
Άρης Μανωλόπουλος, Νίκος Πάρχας, Πάνος Περαντωνάκης, Αναστάσιος Σακούλης,
Νίκος Σαμαριτάκης, Αντώνης Τσακνάκης, Μάνος Βατζόλας

Ο Αργυροπελεκάνος
είναι ένα διεθνούς ενδιαφέροντος απειλούμενο είδος για το οποίο η Ελλάδα φέρει μεγάλη ευθύνη, καθώς φιλοξενεί το 1/5 του παγκόσμιου αναπαραγωγικού πληθυσμού του.

Μετά από πολλά χρόνια απουσίας ως φωλεάζον είδος, ο Αργυροπελεκάνος επέστρεψε στο Μεσολόγγι και πλέον φωλιάζουν έως και 150 ζευγάρια, αναδεικνύοντας την εξαιρετική σημασία της περιοχής γι' αυτό το εμβληματικό είδος.

Ψαρετός
περαστικό κατά τη μετανάστευση

Νεροχελίδονο
καλοκαιρινός επισκέπτης

Ραβδοσκαλίδρα
καλοκαιρινός επισκέπτης

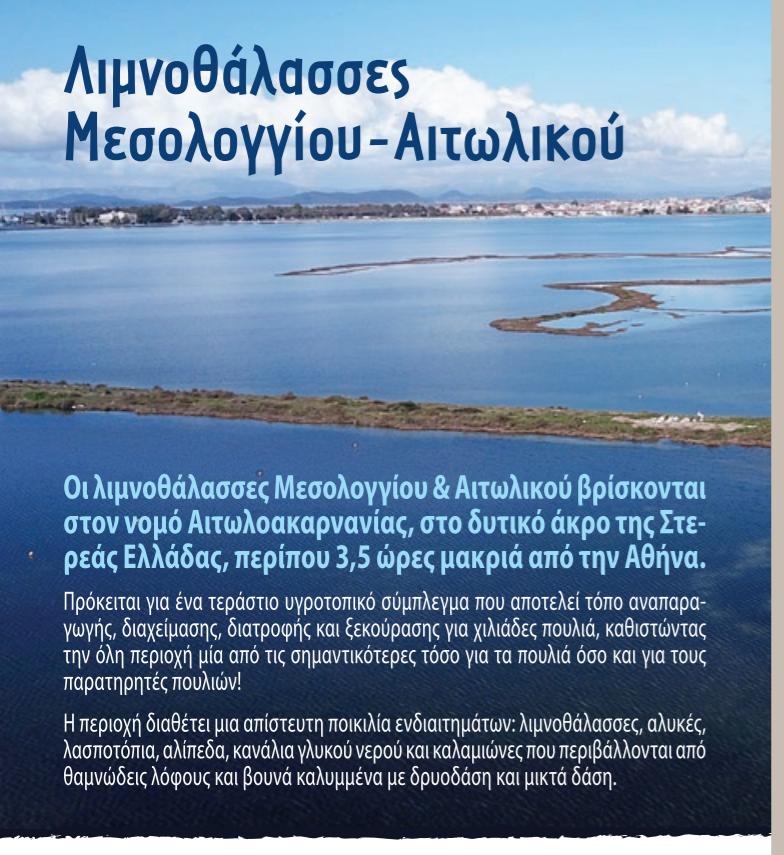
Κιρκινέζι
καλοκαιρινός επισκέπτης

Όρνιο
μόνιμος κάτοικος

- Βασιλετός
χειμερινός επισκέπτης
- Κοκκινοσκαλίδρα
χειμερινός επισκέπτης
- Γελογλάρονο
καλοκαιρινός επισκέπτης
- Μικρογαλιάντρα
καλοκαιρινός επισκέπτης
- Πετροτουρλίδα
καλοκαιρινός επισκέπτης

Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου - Αιτωλικού

Οι λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου & Αιτωλικού βρίσκονται στον νομό Αιτωλοακαρνανίας, στο δυτικό άκρο της Στερεάς Ελλάδας, περίπου 3,5 ώρες μακριά από την Αθήνα.

Πρόκειται για ένα τεράστιο υγροτοπικό σύμπλεγμα που αποτελεί τόπο αναπαραγωγής, διαχείμασης, διατροφής και ξεκύρασης για χιλιάδες πουλιά, καθιστώντας την όλη περιοχή μία από τις σημαντικότερες τόσο για τα πουλιά όσο και για τους παρατηρητές πουλιών!

Η περιοχή διαθέτει μια απίστευτη ποικιλία ενδιαιτημάτων: λιμνοθάλασσες, αλυκές, λασποτόπια, αλίπεδα, κανάλια γλυκού νερού και καλαμιώνες που περιβάλλονται από θαμνώδεις λόφους και βουνά καλυμμένα με δρυοδάση και μικτά δάση.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Πρόκειται για περιοχή Natura 2000 (Ζώνη Ειδικής Προστασίας & Τόπος Κοινοτικής Σημασίας), Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (GR092), Εθνικό Πάρκο και Υγρότοπος Ραμσάρ Διεθνούς Σημασίας. Μέρος της περιοχής είναι Καταφύγιο Άγριας Ζωής. Το υδροχαρές δάσος του Φράξου στο Λεσίνι είναι Βιογενετικό Απόθεμα.

ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΑΣΕΤΕ

Το Μεσολόγγι βρίσκεται στη Δυτική Ελλάδα, 240 χιλιόμετρα δυτικά της Αθήνας. Από την Αθήνα, μπορείτε να προσεγγίσετε την περιοχή είτε παίρνοντας την Εθνική Οδό Αθηνών - Πατρών, μέσω της εντυπωσιακής γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, είτε εναλλακτικά μέσω Ιτέας και Ναυπάκτου, που είναι μια πολύ γραφική διαδρομή.

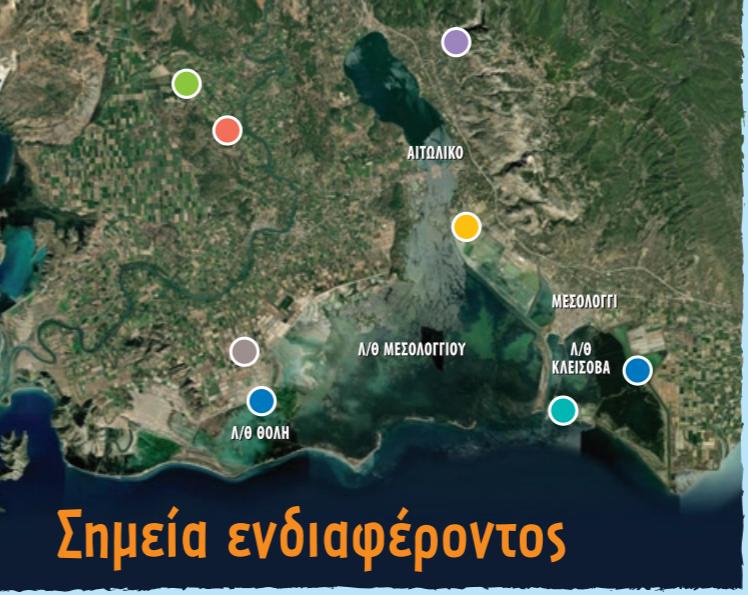
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ

Το Μεσολόγγι είναι πανέμορφο όλο το χρόνο, με την άνοιξη και το φθινόπωρο να είναι οι καλύτερες εποχές λόγω της μετανάστευσης, αλλά ο χειμώνας και το καλοκαίρι είναι επίσης πολλά υποσχόμενα για παρατήρηση πουλιών.

Ορνιθολογικά Highlights

Το Εθνικό Πάρκο Μεσολογγίου αποτελεί από τις πιο σημαντικές περιοχές στην Ελλάδα για τα παρυδάτια και υδρόβια πουλιά.

Συνολικά, έχουν καταγραφεί σχεδόν 300 είδη πουλιών, ανάμεσά τους και εξαιρετικά σπάνια όπως ο Μαυροτσικνιάς και η Αγελοκαλμάνα.

Σημεία ενδιαφέροντος

Λιμνοθάλασσες

Κάθε χειμώνα, χιλιάδες Φαλαρίδες και πάπιες έρχονται στις λιμνοθάλασσες της Κλεισοβας και της Θολής για να ξεχειμωνίασουν, ενώ μεγάλος αριθμός από Στικταετούς παρατηρείται τον χειμώνα μαζί με μεμονωμένους Βασιλαετούς. Την ίδια εποχή παρατηρούμε και εκατοντάδες ερωδιούς αλλά και Λαγγόνες μαζί με χιλιάδες Κορμοράνους. Στις λουρονησίδες και τα αναχώματα φωλιάζει μεγάλος αριθμός από γλαρόνια όπως το Navogλάρον και το Γελογλάρον ενώ το Αργυρόπελεκάνος έχει κάνει δυναμική επανεμφάνιση τα τελευταία χρόνια και αναπαράγεται με επιτυχία σε απομονωμένες νησίδες της Κλεισοβας.

Αλιπέδα

Στα αλίπεδα, αναπαράγονται Γαλιάντρες, Μικρογαλιάντρες και Κατσουλιέροδες αλλά και Πετροτουρλίδες και Νεροχελίδονα. Στις παράκτιες εκτάσεις με χαμηλά αρμυρίκια συναντάμε Κιστικόλες, Τσιφτάδες καθώς και Κουφανδόνια, ένα ιδιαίτερο είδος με περιορισμένη εξάπλωση στην Ελλάδα.

Αράκυνθος - Κλεισούρα

Ο επιβλητικός ορεινός όγκος του Αράκυνθου είναι σημαντικός βιότοπος για αρπακτικά όπως ο Φιδαετός, ο Πετρίτης και ο Μπούφος. Στα αραιά δάση βελανιδιάς συναντούμε Τρυγόνια, κεφαλάδες και Κλειδωνάδες ανάμεσα στα άλλα. Στους εκτεταμένους θαμνώνες μπορούμε να δούμε Κοκκινοτσιρόβάκους, Αιγαιοτσιρόβάκους και Φρυγανοτσιρόβάκους. Στο φαράγγι της Κλεισούρας φωλιάσουν ακόμα Όρνια, ενώ στο ίδιο μέρος μπορούμε να απολαύσουμε Βραχοτσοπανάκους, Γαλαζοκότσυφες και Βραχοχελίδονα.

Φράξος

Στο υδροχαρές δάσος του Φράξου μπορούμε να δούμε Αηδόνια, Υφάντρες, άλλα στρουθιόμορφα όπως διάφορες παπαδίτσες αλλά και δρυοκολάπτες όπως ο Νανοδρυοκολάπτης και ο Μεσαίος Δρυοκολάπτης. Ένας άλλος σημαντικός κάτοικος είναι το Σαΐνι, που αναπαράγεται και κατά μήκος του Αχελώου.

Τουρλίδα

Στην παράκτια ζώνη από την Τουρλίδα ως τις εκβολές του Εύηνου παρατηρούμε όλο τον χρόνο αλλά κυρίως κατά τις μεταναστευτικές περιόδους πολύ μεγάλους αριθμούς από παρυδάτια, τρύγγες, σκαλίδρες, Αργυροπούλια, Τουρλίδες και πολλά άλλα ανάμεσά τους και πολύ ενδιαφέροντα είδη όπως ο Ερημοσφυριχτής, η Θαλασσολιμόζα και η Κοκκινοσκαλίδρα.

Αλυκές

Το Φοινικόπτερο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το Μεσολόγγι και τις Αλυκές του καθώς βρίσκεται την αγαπημένη του τροφή στα υψηλής αλατότητας νερά τους, γ' αυτό και το βλέπουμε όλο τον χρόνο, μαζί με Αθοκέτες, Χουλιαρούμύτες αλλά και Βαρβάρες.

Πόλεις

Οι πόλεις και τα χωριά φιλοξενούν πλήθος από χελιδόνια και σταχτάρες ενώ βρίσκουμε και αρκετές φωλιές Λευκών Πλεαργών. Το Κιρκινέζι έχει ανακάμψει και μπορούμε να το δούμε να φωλιάζει σε στέγες σπιτιών, ειδικά στο χωριό Λεσίνι. Υπάρχουν, όμως, και νυκτόβια πουλιά όπως ο Γκιώνης, η Κουκουβάγια αλλά και ο Χουχουριστής που παρατηρούνται μέσα στα χωριά και τις πόλεις.

